Regimuri matrimoniale

Marieta AVRAM
Cristina NICOLESCU
(Editura Hamangiu, Bucureşti, 2010, 442 pagini)

Nadia Cerasela DARIESCU*

La începutul anului 2010 a fost publicată o lucrare inedită în peisajul juridic românesc. Este vorba de ***Regimuri matrimoniale***, lucrare alcătuită de Marieta Avram şi Cristina Nicolescu. Noutatea cărţii constă în abordarea regimurilor matrimoniale din perspectiva noului Cod civil (adoptat prin Legea 287/2009, folosind rezultatele cele mai noi ale cercetării dreptului intern, dreptului comparat şi a dreptului internaţional privat.

Autoarele sunt menţionează aspectele îndeobşte abordate în literatura de specialitate în materia dar evidenţiază caracterul deschis al temei abordate spre noi cercetări ce valorifică tendinţele conturate atât pe pe plan internaţional cât şi plan intern.

Nota de originalitate a lucrării şi unitatea ei , rezultă din conjuncţia a două elemente: pe de o parte, se acordă atenţie aspectelor clasice pe care le implică regimurile matrimoniale, iar pe de altă parte, îşi face loc, cu argumente pertinente, perspectiva modernă, europeană, asupra temei.

Lucrarea este structurată pe un număr de şapte capitole împărţite la rândul lor în secţiuni şi paragrafe. Primul capitol intitulat *Introducere în dreptul regimurilor matrimoniale* defineşte noţiunea de regim matrimonial cu ajutorul literaturii de specialitate,, indică fundamentul regimului matrimonial, natura juridică a acestuia, principiile regimurilor matrimoniale, clasificarea lor, evoluţia istorică a regimurilor matrimoniale şi repartiţia regimurilor matrimoniale în dreptul comparat. De asemenea, se trasează principalele coordonate ale noului Cod civil. Capitolul doi, intitulat *Convenţia matrimonială,* ne prezintă: delimitarea convenţiei matrimoniale de alte instituţii (căsătoriei, logodnă, contractul de curtaj matrimonial); formarea convenţiei matrimoniale (condiţiile de fond şi formă, condiţiile de opozabilitate şi publicitate, sancţiunile) şi efectele convenţiei matrimoniale. În acest demers, autorele folosesc ca punct de plecare definirea, originea şi natura juridică a convenţiei matrimoniale. Capitolul trei este intitulat *Regimul primar imperativ* şi studiază: natura juridică a regimului primar imperativ; trăsăturile regimului primar imperativ; regimul primar imperativ în situaţia normală; adaptarea regimului matrimonial în situaţia de criză. Capitolul patru

* Conf. univ. dr., Facultatea de Drept, Universitatea „Petre Andrei" din Iaşi

intitulat *Regimul comunității legale* analizează sub aspect comparativ dispozițiile art. 29-36 din Codul familiei şi dispozițiile: art. 312-313 şi 339-359 din Codul civil pentru a sublinia pe de o parte aspectele de continuitate prin adoptarea soluțiilor deja consacrate de doctrină şi jurisprudență iar, pe de altă parte, îmbunătățirile pe care noul Cod civil le aduce. În acest capitol analiza începe prin caracterizarea generală a regimului comunității legale, continuă cu structura patrimoniului fiecărui soț, funcționarea regimului comunității de bunuri, partajul bunurilor comune în timpul căsătoriei, bunurile şi datoriile soților în lumina legii societăților comerciale şi încheie cu încetarea şi lichidarea comunității legale potrivit Codului familiei şi potrivit dispozițiilor noului Cod civil. Capitolul cinci este intitulat *Regimuri matrimoniale convenționale* şi este alcătuit din două secțiuni, prima fiind dedicată regimului comunității convenționale, iar cea de a doua, regimului separației de bunuri. Capitolul şase este intitulat *Modificarea regimului matrimonial*. Aici, autoarele prezintă opiniile literaturii de specialitate privind imutabilitatea regimurilor matrimoniale şi studiază, în lumina acestor opinii, dispozițiile noului Cod civil privind modificarea regimurilor matrimoniale. Capitolul şapte intitulat *Dreptul internațional privat al regimurilor matrimoniale* este împărțit în cinci secțiuni astfel: secțiunea întâi este dedicată aspectelor generale; secțiunea a doua ne prezintă legea aplicabilă efectelor căsătoriei şi legea aplicabilă convenției matrimoniale; secțiunea a treia studiază care sunt tendințelor uniformizării legii aplicabile regimurilor matrimoniale pe plan internațional; secțiunea a patra se ocupă de legea aplicabilă regimului matrimonial în noul Cod civil şi secțiunea a cincea studiază legea aplicabilă regimurilor matrimoniale din perspectiva convențiilor de asistență juridică încheiate de România cu alte state (Republica Cehă, Republica Polonă, Republica Moldova şi Ucraina.

O apreciere generală valabilă pentru întreaga monografie constă în recunoaşterea nivelului ştiințific ridicat al acesteia. Monografia se remarcă printr-o varietate de idei şi soluții bine fundamentate ştiințific. Pornind de la ceea ce este deja dobândit în doctrină şi în jurisprudență, autoarele au reuşit să pună în discuție aspecte şi soluții noi, iar atunci când s-a raliat la o soluție deja oferită a încercat să aducă noi argumente sau precizări suplimentare.

Am remarcat că problema regimurilor matrimoniale este studiată şi din perspectiva dreptului comparat: Franța, Italia, Spania, Grecia, Portugalia, Germania, Belgia, Suedia, Elveția, Ungaria, Polonia, Republica Cehă, Bulgaria, Republica Moldova, Rusia, Anglia, etc. Sunt examinate şi documente internaționale mai puțin cercetate în doctrină – cum este *Cartea verde asupra conflictelor de legi privind regimurile matrimoniale* – act menit să inițieze consultarea publică la nivel european, cu consecința uniformizării soluțiilor naționale în materie.

De asemenea, menționăm caracterul extrem de documentat al lucrării recenzate, fapt ce rezultă din lista bibliografică de la sfârşitul cărții şi din frecventele trimiteri ce însoțesc aproape fiecare pagină.

Cartea „Regimuri matrimoniale" a Marietei Avram şi a Cristinei Nicolescu este o lucrare contributivă fiindcă autoarele nu se mărginesc să preia opinii şi teze care au fost deja exprimate în literatura de specialitate, ci emit o serie întreagă de opinii proprii, pe care le argumentează logic şi le fundamentează cu ajutorul: prevederilor legale (interne sau străine) şi al opiniilor exprimate în literatura juridică română sau străină.

Conchidem că această carte este o achiziţie valoroasă pentru biblioteca oricărui jurist interesat de dezvoltarea dreptului privat contemporan.